Nr 5

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 10 Stycznia v. s. 1823 Roku.

Wiadomości krajowe

Sankt Petersburg, dnia 1 stycznia.
(z Gazety le Conservateur Impartial)

Dzisia rano, z okoliczności Nowego Roku, wielcy urzędnicy koronni. wyżsi oficerowie gwardyi i woyska, ministrowie, osoby płci oboyey u dworu wstęp maiące, i korpus dyplomatyczny, mieli honor składać powinszowania NN. Cesarzowym. Uroczyste *Te Deum* spiewane było w kaplicy pałacowey i we wszystkich kościołach tey stolicy.

Rzeczywisty radca stanu *Oubril*, w nagrodę gorliwości i czynności, na urzędzie posła nadzwyczaynego i pełnomocnego ministra przy dworze neapolitańskim, mianowany został radcą taynym.

Przybyli do St. Petersburga: jenerał major Xiążę *Golicyn* 5ty, jenerał Adjutant *Benkendorf* 1, rzeczywisty radca stanu *Pustowski*.

Wilno.

Ogłoszenie Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Nayjaśnieyszy Wielki Xiążę Cesarzewicz Konstanty Pawłowicz, pod datą 15 teraźnieyszego miesiąca decembra, JW. Litewskiemu Woiennemu Gubernatorowi zalecić raczył, opublikować przez Ziemskie i Mieyskie Policyie, aby maiący potrzebę podawania do Jego Cesarzewiczowskiey Mości prośb i skarg, zachowali prawidła, przepisane w Ukazach 1723 apryla 30, 1764 septembra 13, 1808 marca 30, i 1821 roku gbra 24, to jest: aby każda prośba lub skarga i przyłączone do onych annexa, pisane były na herbowym dwurublowym papierze; żeby też prośby i skargi układane były jasno, czystym stylem, i bez powtarzania materyi; żeby w nich nie było niestosownych do interessu i obrażających wyrazow; i żeby pod temi prośbami i skargami, podpisywali się ci, którzy one układali i przepisywali; i że po dniu 15 januaryi następuiącego 1823 roku, każda prośba lub skarga do Jego Cesarzewiczowskiey Mości przysłane, bez zachowania pomienionych prawidel, na osnowie rzeczonych praw, zostawione będą bez żadnego skutku i odpowiedzi proszącym.

Rząd Gubernialny z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora, o wyżey wyrażonym Rozkazie Jego Cesarzewiczowskiey Mości, podaje do powszechney wiadomości, z przedpisaniem Mieyskim i Ziemskim Policyom, aby takowe ogłoszenie natychmiast opublikowane było z ambon w kościołach w dniach świątecznych, i w żydowskich szkołach, oraz objawione w miastach, miasteczkach i wsiach, dla należytego wypełnienia, z tym dodatkiem, żeby w podających się prośbach JWW. Litewskiemu Wojennemu i Wileńskiemu Cywilnemu Gubernatorom, niemniey też do rożnych Juryzdykcyow i Urzędników, pomienione prawidła były zachowane. Roku 1822 xbra 29 dnia. Autentyk za podpisem w Rządzie Gubern. zasiadających i korrektą Sekretarza A. Wierzbickiego.

Kurs petersburski dnia 29 grudnia: dukat holenderski nowy 11 r. 20 kop. Zmiana srebra 2 rub. 71 kop. i 2 r. 72.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6 assygn.	po	99½	procentow
6 brzęczącą monetą	—	96¼	procentow
5 takąż	—	80¼	procentow

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 14 stycznia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Stolica Królestwa Polskiego, uszczęśliwiona znowu została obecnością w jey murach Ukochanego Monarchy. Nayjaśnieyszy CESARZ i KRÓL w naypożądańszym stanie zdrowia przybył tu dnia wczorayszego o godzinie 3ciey po południu i stanął w Swym Zamku. Wieczorem oświecono miasto i gmachy Rządowe.

W orszaku Nayjaśnieyszego Pana znaydują się JO. Xiąże *Wołkoński*, major jeneralny woysk i adjutant jeneralny J. C. K. Mości, Baron *Villie*, doktor Nayjaśnieyszego Pana, tudzież wiele innych znakomitych osób.

Tegoż dnia, jako w dzień Nowego Roku v. s. Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty* raczył łaskawie przyymować składane Mu powinszowania przez władze cywilne i woyskowe.

Warszawa dnia 10 stycznia.
(z Kuryera Warszawskiego).

Ze wszystkich miast stołecznych Województw Królestwa Polskiego doszły wiadomości, o uroczystym w nich obchodzie dorocznego święta Urodzin N. Pana, Naymiłościwszego naszego Cesarza i Króla.

Xiążę *Mężykow* jenerał adjutant J. C. K. M. przybył do Warszawy.

Nową Taryfą celną, od 1 stycznia r. b. obowiązującą, pomiędzy innemi artykułami, są zakazane do wprowadzenia zza granicy do Królestwa Polskiego: Porter i inne wszelkie piwa, chmiel, wszelkie sukna, kazimierki, korty, trokoty, wszelkie biżuterye, bronzy, ramy pozłacane, zegarki, wszelkie meble; wszelkie obuwia, kapelusze, cykorya, bursztyn, xiążki żydowskie za granicą drukowane, papier malowany, karty do grania, włosy do peruk, puder, pachnidła. Wszystkie materye bawełniane i półjedwabne, srebrem lub złotem przerabiane, wszelkie frendzle, bicze, cegła, dachowka, cukierki, czapeczki tureckie, wyrobki z drzewa trackie, ciesielskie, klepki, gonty, wyrobki bednarskie, koła kute i nie kute, wyrobki koszykarskie, stolarskie, tokarskie, maty i rogoże, trzcina do tynkowania, atrament, galanterye, blaszane lakierowane, wszelkie cybuchy, wyrobki słomiane, wszelkie robione kwiaty, laski, i trzciny, parasole, papier, *muche* we wszelkich wyrobkach, perłowa macica w wyrobkach, pióra do kapeluszow, ruż i bieliddło, cacka dziecinne, oraz gry wszelkie, galony szychowe, musztarda z słoikami, grzyby suszone. Wszelkie materye jedwabne złotem, srebrem i szychem przetykane, gazy złote i srebrne, brylanty oprawne, imbier w syropie, owoce w syropie, powidła, wszelkie konfitury w cukrze lub miedzie, kadzidła, lukrecya smażona, pieprz tłuczony, lak, cerata, powroznicza robota, płótna grube, lulki wszelkie, cynk w bryłach, naczynia miedziane, srebro w wyrobkach wszelkich, gruba robota kowalska, żelazny drót, złoto w wyrobkach wszelkich nawet w pasamoniczych, wyrobki tombakowe, metalowe guziki, miechy i mieszki do ognia, mięsiwa wszelkie swieże, wędzone i suszone, miód prasny i w patoce, młynki do kawy, rozmaite mydła pachnące i niepachnące i t. d.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 4 stycznia.

(z *Dostrzegacza Austryackiego.*)

Dzisia po południu o godzinie 4tey, NN. Cesarstwo Ichmość powrócili do tuteyszey stolicy w pożądanym stanie zdrowia.

Król Jmć Obojey Sycylii przybył tu dzisia o godzinie 2giey po południu i wysiadł do przeznaczonych sobie pokojow w zamku cesarskim.

Trydent dnia 23 grudnia.

(z *Dostrzegacza Austryackiego.*)

Dzisia ukończono przygotowania na przyjęcie Nayjaśnieyszych Osob. Wszystkie ulice jak naypięknie y były przyozdobione; wszystkie wzgórki po drodze osadzone możdżerzami i sygnałami. Od *Cognoli* aż do *Trydentu* całą drogę oświecały palące się beczki i kagańce. Zrobiono należyte przygotowania dla zapobieżenia wszelkiemu przypadkowi. O godzinie 7mey wystrzały z możdżerzów zwiastowały przybycie Nayjaśnieyszego Cesarza Jmci Wszech Rossyy. Za powtórném hasłem z wieży zamkowey, zajaśniały radośne ognie na wszystkich górach i pagórkach otaczających miasto. Mury opasujące *Trydent*, wieże i kopuły wielkiemi kagańcami oświecono. Samo miasto w jednem okamgnieniu zajaśniało. Bito we wszystkie dzwony, i ze wszystkich pagórkow grzmiały możdżerze. Cesarz Jmć z pojazdu podróżnego przesiadł do otwartego. Przez pasmo oświeconych pagórkow, gór, i przez miasto, podobne do ognistego morza, wśród huku możdżerzów i radośnych okrzyków, *Niech żyje*, mnóstwa ludzi, którzy na powitanie wyszli. Cesarz Jmć wjechał do miasta, i wysiadł do hotelu europeyskiego, przed którym stały uszykowane cesarsko królewski batalion strzelców, oddział milicyi obywatelskiey i muzyka mieska; tu był przyjęty Nayjaśnieyszy Pan od urzędu obwodowego i innych władz rządowych. Teatr był oświecony w nadziei, że Cesarz Jmć przytomnością swoją zaszczycić go raczy.

Dnia 21 rano o godzinie 9tey Cesarz Jmć, po wysłuchaniu mszy ś. w umyślnie przygotowaney kaplicy w domu mazzurańskim, w bliskości hotelu europeyskiego, wyjechał śród parady woyskowey i odgłosu muzyki mieskiey, bicia we dzwony i wystrzałów możdżerzowych. N. Pan raczył rozkazać, aby naywyższe Jego zadowolenie oświadczone było urzędom mieskim, za tak serdeczne przyjęcie. Tegoż dnia czyniono przygotowania dla przyjęcia Nayjaśnieyszych Cesarstwa Ichmość Austryackich.

Linc dnia 3 stycznia.

(z *Gaz. Dostrzeg. Austryack.*)

Nayjaśnieyszy Cesarz Jmć Rossyyski przybył tu d. 31 grudnia r. z. i wysiadł do domu stanow krajowych. J. C. M. witany był radośnemi okrzykami zgromadzoney na ulicy publiczności. U wschodow domu przyjęli J. C. M. Prezydent stanow krajowych Baron *Hingenau* i naczelny dowódca woyska marszałek polny porucznik Hrabia *Weyssenwolff*, którzy odprowadzili N. Pana do przygotowanych pokojow. Ulice miasta i domy były oświecone. Dnia 1go b. m. rano wyjechał ztąd Nayjaśnieyszy Pan do Czech, w towarzystwie Xięcia *Wołkońskiego* i Cesarsko królewskiego F. M. P. Hrabiego *Hardegg*.

FRANCYA.

Paryż dnia 28 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*).

Wczora o godzinie 11tey zrana, Margrabia *Verac* gubernator *Wersalu*, miał prywatne wysłuchanie u Króla Jmci, który potém pracował z prezesem rady ministrów i ministrem spraw wewnętrznych. Zebrali się późniey ministrowie u Margrabiego *Lauriston*.

Wczora przybył tu Xiąże Sasko Koburgski, zięć Króla Jmci angielskiego. Ma zabawić 8 lub 10 dni w tuteyszey stolicy.

Hrabia *Pozzo di Borgo*, poseł rossyyski przy dworze naszym, dowiedziawszy się o wypadku rady ministrów d. 5 b. m., wysłał natychmiast gońca do Monarchy swego. Poseł hiszpański wyprawił także dziś gońca do *Madrytu*.

Pan *Bertin-Devaux*, wydawca *Dziennika Rozpraw*, został mianowany radcą Stanu.

Policya tuteysza zabrała onegday 10ty tom dzieła pod napisem: *Zbiór pism urzędowych o więźniu na wyspie ś. Heleny:* zawierał bowiem pierwszy tom nowego tłumaczenia pamiętników lekarza *O' Meara*.

Z rozkazu prefekta zniesiono w *Dijon* towarzystwo, które się w oznaczonych dniach zbierało i naradzało o rzeczach, tyczących się prawnictwa.

Jeden z młodych anglików, którzy byli u Trapisty w *Gard*, przybył do *Paryża* i w wigiliją Bożego Narodzenia przyjął wiarę katolicką, w obecności Nuncyusza papiezkiego. Obrzędu chrztu dopełnił katolicki biskup *Leodyyski*, a rodzicami chrzestnymi byli: Hrabina *Genlis*, sławna autorka, i jeden z kawalerów orderu ś. *Ludwika*.

Paryż dnia 29 grudnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Miasto *St. Jean de Luz*, o mało od morza zalaném nie zostało. Tama, bita na rozkaz rządu, dla wstrzymania gwałtowności wody, prawie zupełnie jest zniesiona; lecz rząd będzie miał staranie o bezpieczeństwie mieszkańców, którzy w niewymówney trwodze zostają.

(z *Gaz. Warsz.*) Poseł hiszpański podał skargę do rządu naszego na to, iż w departamencie zachodnich Pireneów nie dozwolono ogłosić amnestyi hiszpańskiey.

Xiążę *Rauzan* ma być mianowany dyrektorem sekcyi polityczney w wydziale interessow zagranicznych.

Baron *Eroles* udał się z *Tuluzy* na granicę departamentu wyższey *Garonny*.

Paryż dnia 30 grudnia.

(z *Gazety Ryzk. Zuschauer.*)

Król Jmć pod d. 28 z. m. wydał dwa następujące urządzenia.

LUDWIK i t. d. Postanowiliśmy i stanowimy, co następuje: art. 1. Vice Hrabia *Chateaubriand*, par Francyi, mianuje się ministrem sekretarzem Stanu w departamencie stosunków zewnętrznych i t. d.

LUDWIK i t. d. Postanowiliśmy i stanowimy, co następuje: Xiążę *Mathieu Montmorency*, Par *Montmorency*, Par Francyi, mianuje się ministrem stanu i członkiem tayney rady, i t. d.

Od dnia dzisieyszego redakcya gazety *Etoile* przechodzi w inne ręce.

Gazeta *Drapeau Blanc* wyraża: Poseł hiszpański, oskarżywszy agentow regencyi *Seo*, powołał jeszcze i braci *Perrier*, którzy należeli do interessow pieniężnych Kolumbii; ale to jest bez zasady.

Niejaki Pan *Roullon* kazał wydrukować wyjątek z filozoficzney historyi obu Indyy przez *Raynala*: za co osądzony na 6 miesięcy do więzienia i zapłacenie 500 fr.

Pewny młodzieniec ze znakomitey familii ze *Strazburga* skradł swojemu znajomemu kleynoty, a przedawszy jubilerowi, podpisał się fałszywém imieniem. Przed sądem wyznał, że był w niedostatku, i że miał zamiar okradzionemu wartość rzeczy powrócić. Został uwolniony.— Zołnierze zaciągu z r. 1816, którzy skończyli czas swey służby i niechcą daley służyć, uwalniają się; lecz w mieyscach pomieszkania swojego, mają zostawać pod dozorem policyi.— Ze 36,000. składających woysko obserwacyyne, bierze uwolnienie 6,000, i nie spodziewają się, żeby wielu znowu do służby weszło; bo teraz podoficerowie nie mają widoku zostać oficerami.

Słychać o depeszach jenerała *Curial*, dowodzącego w okolicach wschodnich Pireneów, który w bardzo świetnym obrazie wystawia woysko hiszpańskie, i porównywa je z pięknemi francuzkiemi woyskami w czasie pierwszey woyny we Włoszech. Podług tych depeszow żołnierze francuzcy okazują wiele dobrych skłonności ku hiszpańskim konstytucyonistom, a nawet chorami patryotyczne hiszpańskie pieśni wyśpiewują. Powiadają, że te depesze i inne wiadomości podobnego rodzaju, przyłożyły się mocno do nadspodziewaney

odmiany w ministeryum, co ultrystow bardzo zmieszało. Otwarcie oni przepowiadali oddalenie Pana *Villèle*, i już mianowali jego następcę, a teraz jego przeciwnik tego losu doznał.

Wczora Pan *Chateaubriand*, wykonał przed Królem przysięgę na ministra stosunkow zewnętrznych. Spodziewają się, że on będzie się wyścigał z P. *Canning* w środkach ku dobru greków.

List z *Lisbony* z d. 14 grudnia zapewnia, że tam opinia bardzo jest obrażoną, za nieprzyzwoite postępowanie ministra z Królową. Rozumieją, że takowe postępowanie miało na celu, zrządzić poróżnienie między Hiszpanią a Portugalią, szczególniey zaś wzbudzić zza granicy czynny gniew przeciwko Stanom Kortez i narodowi: przypisują to teyże samey stronie, która w Hiszpanii, w teyże myśli, niegodziwego *Zuriago* pisała; we Francyi urządziła explozyą prochu w królewskim zamku, sprzysiężenie się w *Belforcie*, i t. d. Na szczęście, wiadomość o istnieniu partyi, chcącey skłonić do haganney skwapliwości, sprawuie więcey tylko ostróżności. A tak, usiłowania tey partyi, jeśli jest jaka, wcześnie zniszczonemi zostały:

Paryż dnia 30 grudnia.

(z *Gazety Pruskiey Stanu*.)

Następcą P. *Chateaubriand*, na poselstwo do dworu londyńskiego, mianują Xiążęcia *Fitz James*.

Trybunał departamentu *Var*, obu zbiegłych hersztow, w roku przeszłym w *Marsylii* odkrytego spisku, *Carona* i *Spinolę*, zaocznie na śmierć skazał.

Baron *Silvestre de Sacy*, sławny oryentalista, w nagrodę wieloletnich zasług w edukacyi publiczney, mianowany został kawalerem orderu legii honorowey.

Paryż dnia 31 grudnia.

(z *Gazety Pruskiey Stanu*.)

Monitor dzisieyszy zawiera urządzenie królewskie, przez które obie izby na 28 stycznia są zwołane.

Hrabia *Escars*, kapitan gwardyi J. K. W. Monsieur, wczora w zamku tuilleryyskim umarł.

P. *Lacretelle*, młódszy, złożył swóy urząd cenzora dzieł drammatycznych.

Biblioteka izby deputowanych została zbogaconą darem J. K. M. wszystkich medalow, bitych we Francyi, od 1690 wieku do dnia dzisieyszego.

A n g l i a

Londyn dnia 24 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*.)

Podług dziennika *Statesman*, Król francuzki miał dać upoważnienie Xięciu *Wellingtonowi* do załatwienia nieporozumień między Francyą i Hiszpanią: wspomniony Xiąże przywiozł tu z sobą przepisy, z któremi udał się do *Madrytu*.

Gazeta ministeryalna Kuryer pisze, iż Xiąże *Wellington* zapewnił dwór francuzki o naszey neutralności, w sposobie, jak tego granice jego władzy dozwalały: gdy zaś nic więcey nie miał dodać, przeto wyiechał.

W *Paryżu* i okolicach tamecznych znayduje się 14.000 anglików.

Słychać, iż wkrótce odprawi się tu rada ministrów, na którey Xiąże *Wellington* zda sprawę, o czynnościach swoich w *Weronie* i *Paryżu*.

W zeszłym tygodniu dyrektorowie kompanii wschodnio indyyskiey dali wielką ucztę dla posła perskiego.

Czytamy w gazecie *Kuryer*, iż postępowanie ministrów portugalskich z Królową swoją, na którą nikt skarżyć się nie może, powinno przynayminiey wzbudzić uczucie w sercu anglikow, którzy niedawno w pamiętnym wypadku, mimo odmiennych okoliczności, okazali nadzwyczayną przychylność do Królowey angielskiey.

W ł o c h y.

Werona dnia 20 grudnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Król Sardyński jeszcze tu bawi. Niemal wszyscy dyplomatycy już się porozjeżdżali; między pozostałymi jest poseł papiezki.

Ostatnia rada ministrów Mocarstw sprzymierzonych odbyła się d. 10 b. m. W dniach następujących było jeszcze kilka prywatnych obrad; roztrząsano na nich interessa, które nie mogły bydź przedmiotem ogólnego zgromadzenia Kongressu.

Przez ostatni wybuch *Wezuwiuszu*, wiele rzek i strumieni odmieniło swoje koryta. (z *Gaz. War.*)

Od granic włoskich dnia 26 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*.)

Rząd neapolitański wysłał 3 pułki piechoty do *Abruzzo*, gdzie bandy hultajów ciągle bezprawia popełniały. Woysko to nie mogło długo niczego dokazać: gdyż mieszkańcy mieli porozumienie z łotrami, i donosili im o poruszeniach jego. Udało się nareszcie intendentowi schwytać 43 ludzi, z których 15 kommissya wojenna w *Lanciano* na śmierć skazała, a innych 28 poleciła łasce Monarchy.

H i s z p a n i a.

Madryt, dnia 16 grudnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Podług zdania sprawy przez ministra skarbu, dług krajowy z prowizyą wynosi 4,495,820,486 a dług, od którego się nie płaci prowizyi, 2,602,829,052 realow (po groszy polskich 12).

Byli ministrowie oświadczyli, iż sprawa gwardyi jeszcze nie jest tyle wyjaśnioną, aby mogli ogłosić swoję obronę.

Madryt dnia 19 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*).

Poczytują tu za ważny w obecnym czasie wypadek, iż Król odmówił zatwierdzenia uchwale stanów, zapadłey d. 19 listop. względem postępowania z tymi, którzy knują spiski przeciw systemátowi konstytucyynemu. Na sessyi stanów d. 17 b. m. wymieniono przyczyny, które po wysłuchaniu zdania rady stanu skłoniły Monarchę do tego odmówienia.

Madryt dnia 20 grudnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Ogłoszono tu następujące uchwały N. Pana: 1) Wszystkie opuszczone klasztory, tudzież te, które położone są w miasteczkach lub wsiach, nieliczących nad 150 mieszkańców, maią być zniesione, wyjąwszy klasztor *San Lorenzo* w *Eskurialu*. 2) W 14tu twierdzach pogranicznych, będących w stanie oblężenia, niewolno przyymować zakonnikow, wyszłych z klasztorów zniesionych.

Pomiędzy przyjętemi artykułami prawa woyskowego, znayduje się następujący: Jeżeli jenerał wyda rozkaz rabowania nieprzyjacielskiego miasta, naznaczy przeciąg czasu, a każdy przestępujący ten przepis, lub nieszanujący mieysc wyjętych (kościołów, szpitali, szkół, domow rządowych, magazynow) będzie śmiercią karany.

Pocieszające odbieramy wiadomości o naszych zachodnio-indyyskich wyspach: *Don Miguel de la Torre*, gubernator *Porto Ricco*, zniweczył wszystkie usiłowania niewolników, chcących podnieść bunt, celem uczynienia osady niepodległą. Podżegaczem do powstania był francuz *Junot*, udający się za ajenta jenerała *Boyer*. Do *Hawanny* przybył nasz wojenny bryg *Hiacynt*, i przyprowadził z sobą w drodze zdobyty okręt rozboyniczy. Tuteysza publiczność jest przekonaną, iż *Kuba* nie dostanie się anglikóm.

Wiadomość, iż dwór rzymski nie pozwolił przybyć do swojey stolicy posłowi naszemu, Panu *Willanueva*, wzbudziła tu niejakie zadziwienie; dotychczas jednak nie zniesiono się w tym przedmiocie z nuncyuszem papiezkim.

Od granic hiszpańskich dnia 21 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*.)

Osada w *Puycerda* jest użytą do stawiania poza miastem muru wysokości człowieka, w którym są otwory do strzelania z karabinów, co może zasłonić od pierwszego napadu.

Donoszą z *Seo*, iż Mina zostawiwszy 2,000 ludzi w mieście *Urgel*, opuścił *Ales* i udał się przeciwko *Merinowi* i *Misasowi*, którzy zaymują *la Pouple* i *de Baga de Rives*, tudzież okolice *Olot* i *Ripall*.

Oddział woyska konstytucyynego osadził dolinę *Aran*.

(3)

Od granic hiszpańskich, dnia 23 grudnia.
(*z teyże gazety.*)

Po przejeździe gońca angielskiego przez *Bajonnę*, rozeszła się tam pogłoska, iż traktat handlowy został zawarty między Anglią a Hiszpanią, i że Hiszpania, otrzymawszy obietnicę potrzebney pomocy od *Anglii*, pozwoliła wprowadzać towary angielskie za opłatę 15 od sta ich wartości. Kilka okrętów angielskich zawinęło już do portów *Bilbao* i *St. Ander*.

TURCYA.

Stambuł dnia 8 grudnia.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Codzień słychać tu o odmianach urzędników, i wszędzie pokazuie się wpływ janczarów. Wielki Sultan był niedawno *incognito* u wielkiego Wezyra: poczem zaraz wielu urzędników oddalono.

Odebrano tu urzędową wiadomość z Tessalii, iż *Churszyd* basza, dowiedziawszy się przez ajentów swoich, iż ma być straconym, sam sobie odebrał życie trucizną. *Czeledin*, basza Bosnii, został mianowany następcą jego.

Porta kazała ogłosić wiadomość o odniesionem zwycięztwie w Epirze: lecz temu nie bardzo wierzą; uważają to owszem za sposob ukojenia smutku z przyczyny nieszczęśliwego losu floty.

W ostatnich 14tu dniach ustało zupełnie morowe powietrze w *Stambule* i na przedmieściach, a w *Bujukdere* wkrótce ustanie.

Belgrad dnia 21 grudnia.

Podróżni, którzy wyiechawszy przed 6cią dniami z *Laryssy*, tu przybyli, potwierdzają wiadomość o śmierci *Churszyda* baszy, i rozeyściu się jego woyska. Następca jego przybywszy do obozu zastał ledwo 1,000 żołnierzy. (*z teyże gazety.*)

Od granic tureckich d. 19 grudnia.
(*z teyże gazety*).

Dwa okręty angielskie naładowane zbożem, które płynęły *ze Smyrny* do *Zante*, spotkały w drodze statki ipsaryyskie, które zatrzymały je i przetrząsały. Wskutku tego śledztwa, znaleziono w rurze od komina list, pisany w języku tureckim do dowódców twierdzy *Napoli di Romania*, w którym basza *Smyrny* uwiadamia go, iż mu posyła dwa okręty naładowane zbożem pod obcą banderą, i że ma kapitanom zapłacić tylko za transport. Ipsaryyczykowie zabrali natychmiast ładunek tych okrętów, a opanowawszy je, kazali kapitanom angielskim udać się za sobą. Obu przyprowadzono do portu *Ipsary*, gdzie senat postanowił zabrać zboże, a kapitanom za transport zapłacić.

Dnia 19 listopada odprawili grecy na wyspie *Idryi* nabożeństwo z powodu odniesionych zwycięztw na morzu i lądzie. Co się tycze zwycięztw na lądzie, odnieśli je grecy pod St. *Triade*, pod *Anatolikon* i pod *Vrachori*, nad 4 baszami, dowodzącemi połączonem woyskiem turecko albańskiem. Zwycięztwo na morzu jest daleko znacznieysze, niż się z początku zdawało. Podług ostatnich doniesień, przesłanych admiralicyi idryyskiey pod dniem 14 listopada, turcy stracili 21 okrętów, między któremi było 7 wielkich. A gdy wielka flota turecka po znaczney stracie do *Stambułu* wracała, tym czasem grecy ośmieleni swojem zwycięztwem rozpostarli się po całym Archipelagu.

Od granic tureckich dnia 21 grudnia.
(*z teyże gazety*)

N. Cesarz Jmć Rossyyski mianował Radcę Stanu *Minzagi* jeneralnym Konsulem w Multanach i Wołoszczyznie, na mieyscu Pana *Pini*, który od czasów ostatnich wypadków mieszkał w *Hermanstadt*. Mianowanie to sprawiło mocne wrażenie na umyśle zbiegłych bojarów. Basza *Widdynu* kazał zatrzymać grecką karawanę, idącą z Macedonii, z towarami szacowanemi przeszło 200,000 piastrów, a wszystkich greków, którzy byli przy niey, zamordowano.

Gdy oddział eskadry greckiey po zwycięztwie pod *Tenedos* wracał do portu *Patras*, Eforowie, otoczeni mnóztwem mężczyzn i kobiet, wyszli za mury nad brzeg morski i powitali ich okrzykiem: *niech żyją zwycięzcy pod Tenedos, chwała walecznym; niech żyje niepodległość i jey waleczni obrońcy!* Powróciłi potém do miasta, gdzie, z powodu tego odśpiewano w kościele katedralnym *Te Deum*. Wśród tey radości Kapitan angielski *Hamilton*, dowódzca okrętu *Kambian*, zawinął do portu, a wysiadłszy na ląd zapytał się o przyczynę. Usłyszawszy o nowey klęsce Porty, żądał mówić z kapitanem *Canatie*. Pragnął nadto mieć spis wszystkich portów, będących w zamknięciu, aby angielscy konsulowie nie wydawali do nich paszportów; admiralicya odesłała go z tem ostatniem żądaniem do rządu centralnego na wyspie *Hermione*, leżącey na przeciw *Idryi*. Słychać, że i Konsulowie francuzcy odebrali polecenie szanowania obwieszczeń rządu greckiego względem zamknięcia portów. Admiralicya grecka uwiadomiła osadę turecką oblężoną w *Napoli di Romania* o swojém zwycięztwie pod *Tenedos* i spodziewa się, że i ta wkrótce przyymie warowarą jey kapitulacyą.

Szczególną jest rzeczą, iż nowy Internuncyusz austryacki, od objęcia urzędu przez nowego Wezyra, nie miał jeszcze żadney rozmowy z Reis-Effendym; wnoszą ztąd, iż Porta wstrzymała wszelkie czynności dyplomatyczne, aż do powrótu Lorda *Strangfort*.

AMERYKA.

Rio Janeiro (w Brezylii) dnia 12 października.
(*z Korresp. Warszawskiego*)

Trwają tu ciągle uroczystości z powodu wstąpienia na tron konstytucyynego Cesarza Brezylii *Piotra I.*

W niszem mieście zawiązał się oddział ochotników pod nazwiskiem gwardyi obywatelskiey, składaiący się z jazdy i piechoty: wynosi już przeszło tysiąc żołnierzy.

Jeżeli z jedney strony we wszystkich prawie prowincyach spokoyność panuje, to z drugiey spoczywają wszelkie interessa; gdyż wszyscy myślą tylko o uzbrojeniu się, o ćwiczeniu w obrotach i o uroczystościach, a handel ustał zupełnie. Uzbrajają tu eskadrę ze 4ch fregat złożoną, która pierwsza wywiesi nową brezyliyską banderę (jest to: kula ziemska w polu zieloném z 19 białemi gwiazdami).

Jenerał *Madeira* utrzymuje się w *Bahii* i dzielnie się broni, jednak wkrótce będzie się musiał poddać dla niedostatku żywności.

Hawana (na wyspie Kuba) dnia 27 września.

Cesarz *Iturbide* utrzymuje się w prawdzie na tronie, a z pozwolenia, które wydał względem przewiezienia pieniędzy z kopalni do *Veracruz*, wnieść można, iż jego znaczenie i władza już niejakiey pewności nabrały. Nie znaydujemy także w gazetach tuteyszych odezwy dowódcy *Guadalupy*, *Vittorii*, ani innych naczelników *Iturbidowi* przeciwnych: przeto rozgłoszone o tem wieści muszą być zmyślone.

Martynika dnia 22 września.

W nocy z d. 12 na 13 b. m. kilku Negrów tuteyszey wyspy, wykonali oddawna ułożony zamiar wymordowania własnych panów. Zabili naprzód P. *Junat*, wywarli tysiące okrucieństw na jego zwłoki, a krew jego z rumem i prochem zmieszawszy pili, i poprzysięgli całą osadę białych wytępić. Już kilka ofiar padło pod ich wściekłością. Niekiedy wierni Negrowie ostrzegali panów swoich o zagrażającem im niebezpieczeństwie i do ucieczki im pomagali. Zdążano jednak donieść o tem dowódcy twierdzy *St. Pierre*, który natychmiast na buntowników uderzył. Ci, widząc się ściganymi, rzucili się w lasy i jaskinie, wielu jednak z nich schwytano i w więzieniu osadzono, dopóki kary za zbrodnie nie otrzymają.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

W Drukarni Redakcyi.